

provincie **HOLLAND**
ZUID

GS brief aan Provinciale Staten

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum rechtsonder

Ons kenmerk
PZH-2020-723587866
DOS-2014-0006684

Bijlagen

-

Aan Provinciale Staten

Onderwerp

Teelt van Nedersoja in Zuid-Holland.

Geachte Statenleden,

In de PS vergadering van 13 november 2019 heeft de fractie van Partij van de Dieren Gedeputeerde Staten gevraagd wat de provincie kan doen om de teelt van soja in de provincie te stimuleren. Concreet verzocht men Gedeputeerde Staten om in het pakket aan ondersteunende maatregelen voor veehouders de kansen van Nedersojateelt voor menselijke consumptie onder de aandacht te brengen vanuit het oogpunt van het toekomstperspectief voor agrariërs en de verduurzaming van de landbouw. In deze brief geven Gedeputeerde Staten aan hoe zij hun rol en bijdrage zien met betrekking tot de teelt van soja in Zuid-Holland.

Soja in de landbouw

Soja komt oorspronkelijk uit Zuid-Azië maar wordt nu voornamelijk verbouwd in Noord- en Zuid-Amerika. De peul wordt meestal geperst waarbij de olie wordt gebruikt voor humane consumptie of biobrandstof. De overgebleven sojaschroot is eiwitrijk en wordt als veevoer gebruikt. Van de soja die in Nederland wordt gebruikt komt circa 99% uit het buitenland, met name uit de VS en Brazilië. Het gaat dan deels om sojaschroot en deels om hele sojapeulen, die hier geperst worden. Het overgrote deel van de soja wordt als veevoer gebruikt.

In Nederland wordt momenteel ongeveer 500 hectare soja geteeld. In Zuid-Holland gaat het om enkele tientallen hectares. De Nederlandse productie is vrijwel helemaal voor menselijke consumptie. Het gaat om soja die niet genetisch is gemodificeerd maar wel zo is veredeld dat ze in ons klimaat kan groeien. Alpro is momenteel de grootste afnemer. De vraag naar Nedersoja voor menselijke consumptie neemt toe. Deze toename is grotendeels te verklaren door de grotere vraag naar vlees- en zuivelvervangers.

De teelt van soja in Nederland staat nog in de kinderschoenen. De opbrengsten zijn nog vrij laag en de risico's van de teelt zijn aanzienlijk. Veredeling en onderzoek moeten zorgen voor betere rassen en teeltmethoden. Vooral Agrifirm en de Wageningen Universiteit werken hier nu aan.

In Zuid-Holland wordt nu vooral in de akkerbouw geëxperimenteerd met sojateelt. Vooralsnog niet of nauwelijks bij (melk)veehouderijen. De meeste melkveehouderijen zijn gevestigd op veenweidegronden. Soja kan daar op zich goed groeien en maar de veengrond maakt het zaaien en oogsten van soja vooralsnog lastig. Onderzoeker Ruud Timmer van Wageningen Plant Research (Wageningen Universiteit) geeft aan dat het niet voor de hand ligt dat je op deze ondergrond grootschalig soja gaat telen. Vooralsnog is het voor melkveehouders in Zuid-Holland niet erg aantrekkelijk om op hun gronden soja voor menselijke consumptie te gaan telen.

Toekomstperspectief voor Nedersoja in Zuid-Holland

Nedersoja kan op verschillende manieren een rol spelen in het toekomstperspectief van agrariërs en de verduurzaming van de landbouw.

In de eerste plaats kan Nedersoja voor de akkerbouw en melkveehouderij op de Zuid-Hollandse eilanden een interessante toevoeging zijn aan het teeltplan. De vraag naar en de kennis over de teelt neemt toe en soja legt stikstof vast in de bodem waardoor het gebruik van kunstmest beperkt kan worden. Op termijn kan dit een lucratief onderdeel worden van het teeltplan.

Op termijn kan Nedersoja ook lucratief zijn als veevoer in plaats van soja uit Amerika. Hierbij is het van groot belang dat er schaal wordt gehaald. De *Greendeal Soja in Nederland (Agriform, Rijk en noordelijke provincies)* richt zich op het opschalen van de teelt naar minimaal 10.000 hectare in Nederland om daarmee ook de raffinage van soja haalbaar te maken. De prijs van Nedersoja voor veevoer zal echter niet snel kunnen concurreren met Amerikaanse sojaschroot. De eis om eiwit van eigen land/streek te gebruiken zou dan ook voorwaardelijk zijn voor het succes van Nedersoja als voedergewas.

Wat kan de provincie doen om Nedersoja onder de aandacht te krijgen en te stimuleren?

De teelt van Nedersoja staat nog in de kinderschoenen. De teelt voor menselijke consumptie is nog niet stabiel. Er zijn wel enkele voorbeelden waarbij de soja direct in producten wordt verwerkt en er op die manier waarde wordt gecreëerd:

- Tomatsu – Zuid-Hollandse sojasaus
- Nieuwe Melkboer – Overijsselse sojamelk-boer
- Dutch Edamame – Sojabonen voor directe consumptie uit Flevoland

De grootschalige introductie van Nedersoja in het teeltplan van akkerbouwers en melkveehouders hangt nu nog vooral af van de veredeling en onderzoek naar rassen die voldoende opleveren met kleinere teeltrisico's. Deze ontwikkeling ligt vooral bij de wetenschap, het Rijk en voederconcerns die deze rol ook oppakken, zoals blijkt uit onder andere de *Greendeal soja in Nederland*.

Vooralsnog ligt het niet voor de hand om als provincie een actieve rol te nemen in de promotie van Nedersoja bij agrariërs. Mochten agrariërs initiatief willen nemen op dit vlak dan kan men via bijvoorbeeld het innovatienetwerk Voedselfamilies Zuid-Holland ervaringen uitwisselen met agrariërs en ondernemers die al experimenteren met de teelt en verwaardig van Nedersoja.

De provincie volgt de ontwikkelingen en kan in de toekomst mogelijk een actievere rol spelen in de integratie van soja in de Zuid-Hollandse landbouw.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

drs. H.M.M. Koek

plv. voorzitter,

F. Vermeulen